

Kötetünk szerzői

EILER FERENC

egy. hallgató, JATE, Szeged

GOMBOS JÓZSEF

történész, JGYTF, Szeged

HORVÁTH GÉZA

egy. hallgató, ELTE, Budapest

KISS MÁRIA RITA

történész, JGYTF, Szeged

KOCSIS MIHÁLY

nyelvtörténész, JATE, Szeged

MAJOROS ISTVÁN

történész, JPTE, Pécs

MENYHÁRT LAJOS

történész, KLTE, Debrecen

NYEKRICS, ALEKSZANDR

történész, Harvard University,
Cambridge, USA

PATKÓS ÉVA

irodalmár, BKE Nyelvi Intézet,
Budapest

S. HORVÁTH JENŐ

politológus, Kossuth Lajos Katonai
Főiskola, Szentendre

A fordítások **BELÁNYI GYÖRGY**, **BUDAVÁRI RÉKA**, **ELEK ANDREA**,
HÁRS ILDIKÓ, **JOBBÁGY JÓZSEF** és **KOLONTÁRI ATTILA** munkái.

CONTENTS

Studies

- István Majoros:** Russia and the System of
International Relations (1917–1922) 5
- József Gombos:** Western Type Development within
the Borders of the Russian Empire: Finland 37

Recollection

- Éva Patkós:** An Eyewitness of History – Sestov 88
- Lev Sestov:** What is Russian Bolshevism?
(translated by Éva Patkós) 89
- Géza Horváth:** Jewish Pogroms in Russia 107
- Lajos Menyhárt:** The Russian Political Liberalism
at the Beginning of the Century 133
- V. A. Maklakov:** The II. State Duma
(translated by József Jobbágy) 139

Beyond our Borders

- Alexander Nekritsch:** On the Elucidation of Soviet Past 160

Observer

- The Bolsheviks and the Left-wing Social Revolutionaries
(*J. G. Felstinszkij: Bolseviki i levije eszteri oktjabr 1917 – ijul 1918. Na putyi k
odnopartyijnoj diktature. Issledovanyija novejszej russzkoj isztorii 5. Párizs,
1985.*)
- Mária Rita Kiss** 175
- New Paths of Hungarian Sovietology
(*Szovjet füzetek. Magyar Ruszisztikai Intézet*)
- Jenő S. Horváth** 179

What Makes a Scholarly Work Fresh? <i>(I. P. Krippakevics: Isztorija Ukrajini. Red. F. P. Sevcsenko–B. Z. Jakimovics. Lviv, 1990. A. Zsukovszkij–O. Szubtelnij: Narisz isztoriji Ukrajini. Red. Ja. Hricak–O. Romannyiv. Lviv, 1992.)</i>	185
Mihály Kocsis	
Stolipin and the Question of Russian Modernisation <i>(P. A. Sztolipin: Nam nuzsna Velikaja Rosszija...: Poln. szobr. recsej v Goszudarsztvennoj dume i Goszudarsztvennom szovete. 1906–1911. Moszkva, 1991.)</i>	189
József Gombos	
The Past that has Been Concealed <i>Die Deutschen in der UdSSR in Geschichte und Gegenwart: ein internationaler Beitrag zu deutsch-sovietischen Verständigung. Hrsg. Ingeborg Fleischhauer — Hugo Jedig. Baden-Baden, 1990.</i>	195
Eiler Ferenc	
Our Authors	202

INHALT

Studien

- István Majoros: Rußland und das System der internationalen Beziehungen (1917–1922) 5
- József Gombos: Die Entwicklung nach westlichem Muster innerhalb der Grenzen des russischen Reiches: Finnland 37

Anrufung der Vergangenheit

- Patkós Éva: Als Augenzeuge über die Geschichte – Schestow 88
- Lew Schestow: Was ist der russische Bolschewismus? (Übersetzung von Éva Patkós) 89
- Géza Horváth: Die Judenpogrome in Rußland 107
- Lajos Menyhárt: Der russische politische Liberalismus Anfang des Jahrhunderts 133
- V. A. Maklakow: Die zweite Staatsduma (Übersetzung von József Jobbágy) 139

Jenseits unserer Grenzen

- Alexander Njekritsch: Zur Klärung der sowjetischen Vergangenheit 160

Beobachter

- Die Bolschewiken und die linken SR
(J. G. Felstinszkij: *Bolsevik i levije eszveri oktjabr 1917 – ijul 1918. Na putji k odnopartyijnnoj diktature. Isszledovanyija novešej russzkoj isztorii* 5. Párizs, 1985.)
- Kiss Mária Rita 175
- Auf neuen Wegen – Sovietologie in Ungarn
(*Szovjet Füzetek. Magyar Ruszisztikai Intézet*)
- S. Horváth Jenő 179

Wodurch ist eine wissenschaftliche Arbeit aktuell?

(I. P. Krippakevics: *Isztorija Ukrajini*. Red. F. P. Sevcenko–B. Z. Jakimovics. Lviv, 1990. A. Zsukovszkij–O. Szubtelnij: *Narisz isztoriji Ukrajini*. Red. Ja. Hricak–O. Romannyiv. Lviv, 1992.)

Mihály Kocsis 185

Stolipin und die Frage der russischen Modernisierung

(P. A. Sztolipin: *Nam nuzsna Velikaja Rosszija...*: Poln. szobr. recsej v Goszudarsztvennoj dume i Goszudarsztvennom szovete. 1906–1911. Moszkva, 1991.)

József Gombos 189

Vergessene Vergangenheit

Die Deutschen in der UdSSR in Geschichte und Gegenwart: ein internationaler Beitrag zu deutsch-sovjetischen Verständigung. Hrsg. Ingeborg Fleischhauer — Hugo Jedig. Baden-Baden, 1990.

Ferenc Eiler 195

Unsere Autoren 202

•

Olcsón könyvet egész évben!

*Ha szeret olvasni, de fogyatkozó béréből már egyre nehezebben tud könyvet vásárolni,
Ha könyvtáros és olvasókörének szeretne kedvezményes áron (is) könyvet kínálni,
Ha viszonteladó és partnereit szeretné olcsó könyvvel (is) ellátni,*

forduljon hozzánk!

Nálunk az újdonságok is legalább 10%-kal olcsóbban megvásárolhatók!

Harang Kiadó és Könyvkereskedés

(Levélcím: 1425 Budapest Pf. 672.)

Értékmentő Böngészde

Budapest VIII. Somogyi B. u. 10. (Tel.: 267–1000)

Diszkont bolt és raktár

Budapest XIII. Váci út 90. (Tel.: 120–0011)

Ezen kívül a Harang Bt. mintegy kétezerféle könyvet kínál 50-85%-os árengedménnyel: szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket, ifjúsági és gyermekkönyveket, lektűröket, sci-fiket, detektívregényeket, szakkönyveket, idegen nyelvű kiadványokat – röviden gazdag választékot.

Nálunk már 20 forintért is értéket talál!

Diszkont boltunk a város szívében:

Budapest VIII. Somogyi B. u. 10.

(Tel.: 267–1000)

Nyitva: 11-től 18 óráig

Diszkont boltunk és raktárunk a Dózsa György úti metró megállónál:

Budapest XIII. Váci út 90.

(Tel.: 120–0011)

Nyitva: 9-től 18 óráig

Várjuk, s ez önnek is üzlet!

Az AETAS történettudományi folyóirat. Kiadója: az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A szerkesztőség szervezetileg önálló. A lap közöl: történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat. A szerkesztőség a társadalomtudományok más ágai elől sem zárkózik el. A lapban megjelent írások közzétételénél kizárólag szakmai szempontok érvényesülnek. Kéziratokat a szerkesztőség nem őrizz meg és nem küld vissza.

* * *

Az AETAS nem rendelkezik állandó anyagi forrással. Megjelenését alapítványi támogatás teszi lehetővé. A lapra ezért hosszú távú előfizetést nem tudunk elfogadni. Az AETAS több vagy akár egy száma is előjegyezhető a szerkesztőség címén. Az előjegyzett számokat postai utánvétellel juttatjuk el a megrendelő címére.

* * *

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1.; Studium Könyvesbolt, Váci utca 22.; Eötvös Könyvesbolt, Kecskeméti u. 2.; Országos Széchényi Könyvtár könyvárusa, Budavári Palota F. ép. Aula; Írók Boltja, Parnasszus Kft., Andrássy út 45.; Századvég Könyvesbolt, V., Veres Pálné u. 4-6.; Pont Könyvesbolt, Mérleg u. 6.; Könyváruház, Rákóczi út 14.; Harang Kiadó és Könyvkereskedés, (Levélcím: 1425. Budapest Pf.: 672.); Értékmentő böngészde: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 10. (Tel.: 267-1000), Diszkont bolt és raktár, Budapest, XIII. Váci út 90. (Tel.: 120-0011).

Szeged: Radnóti Könyvesbolt, Tisza Lajos krt. 34.; Katedrális Bt.: Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27., Könyv- és Jegyzetbolt, Dugonics tér 12.; Móra Könyvesbolt, Kárász u. 5.; Egyetemi könyvárusa, Egyetem u. 2.; JGYTF Kiadó Jegyzetbolt, Boldogasszony sgt. 6.; Idegennyelvű Könyvesbolt, Kárász u. 22.

Debrecen: Egyetemi könyvárusa, KLTE főépület fsz. Egyetem tér 1.

Pécs: Szövegbolt, Ifjúság u. 6.; Egyetemi Könyvesbolt, Mátyás király u.

Miskolc: Két Könyvész Kft., Miskolc-Egyetemváros.

Szombathely: Savaria Könyvesbolt, Mártírok tere 1.

* * *

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület
Szeged, Pf. 1179.

A szerkesztőség titkára: Aradi Zsuzsanna
Felelős kiadó: Deák Ágnes

Szedés: Délmagyarország Könyv- és Lapkiadó Kft.

Nyomás: NPI, Szeged

Technikai szerkesztő: Nyerges Zsolt

A borítót tervezte: Szekeres Ferenc

ISSN 0237-7934

„A cárizmus bukásától a polgárháború végéig úgy tűnt, hogy a belső politikai berendezkedést illetően többféle orosz megoldás lehetséges, s Paléologue jóslata is megvalósul, miszerint két éven belül kétszáz Oroszország lesz s nem egy. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy a bolsevizmusnak nincs alternatívája. Belpolitikailag azért, mert a riválisok sem a programjukat, sem a tömegbázisukat vagy a szervezettségüket illetően nem voltak versenyképesek a bolsevikokkal. Külpolitikailag pedig azért, mert akik elsősorban meg akarták dönteni hatalmukat, mint például a franciák, nem volt ehhez erejük, s hatékony támogatást a szövetségesei között levő – már említett – nézeteltérések miatt nem kaptak. Azok a hatalmak pedig, amelyek megdönthették volna, mint például a németek, ezt jól felfogott hatalmi érdekből nem tették meg.”

(Majoros István: Oroszország és a nemzetközi kapcsolatok rendszere (1917–1922) című írását számunk 5–37. oldalán olvashatják)